

Kwaliteits-ontwikkelagenda leidend

De Vaste Kamercommissie VWS heeft het initiatief genomen om een ronde tafel bijeenkomst te organiseren over de zorgakkoorden die momenteel in het veld worden ontwikkeld. De beroepsvereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN) is partner bij bijna alle zorgakkoorden die momenteel in ontwikkeling zijn. Hoewel het ongebruikelijk is om tijdens de fase van ontwikkeling al met de Kamerleden over de zorgakkoorden van gedachten te wisselen, gaat V&VN op uw uitnodiging in om aan deze bijeenkomst deel te nemen. Ter voorbereiding heeft de commissie VWS een aantal vragen geformuleerd ter voorbereiding van deze ronde tafelbijeenkomst.

V&VN ziet de zorgakkoorden als belangrijk middel om gezamenlijke afspraken te maken. Het moet hierbij niet alleen gaan om financiële afspraken. In de afgelopen kabinetsperiode zijn de zorgakkoorden met name ingezet om de kosten in de zorg terug te dringen. Dit heeft geresulteerd in een sterk focus op financiën en beperkte aandacht voor een inhoudelijke kwaliteitsagenda. Bij de aankomende zorgakkoorden pleit V&VN voor het belang van een krachtige inhoudelijke kwaliteitsagenda. V&VN vindt het opvallend dat de zorg steeds meer in samenhang wordt geleverd, maar ziet deze beweging niet terug bij de invulling van zorgakkoorden. De aankomende zorgakkoorden worden wederom sector specifiek opgesteld. De zorgakkoorden sluiten hierbij niet aan op het veranderende zorglandschap waarbij de instellingsmuren steeds meer vervagen en de zorg op de juiste plaats leidend zou moeten zijn.

Verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag

De organisatie van de zorg staat de aankomende periode voor grote uitdagingen als het gaat om betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit. Door een toename van een meer complexere zorgvraag en een afnemende beroepsbevolking en mantelzorg, ontstaat er een spanningsveld ten aanzien van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de zorg. V&VN vindt het cruciaal dat de zorg in Nederland toegankelijk en beschikbaar blijft voor alle burgers. En dat Nederland een hoog niveau in kwaliteit van zorg kan handhaven, die tevens ook toekomstbestendig en betaalbaar blijft. Dit vraagt om een verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Een complicerende factor hierbij is de toenemende kloof in gezondheidsverschillen tussen bevolkingsgroepen. Aandacht voor preventie, vroegsignalering en een gezonde leefstijl is dan ook cruciaal om deze kloof te slechten.

Juiste zorg op de Juiste plaats

V&VN deelt de visie van de taskforce over 'de juiste zorg op de juiste plaats'. Dit perspectief is niet gelijk aan substitutie van tweedelijnszorg naar de eerste lijn. Zorg moet dichtbij burgers worden georganiseerd waar mogelijk. Momenteel constateert V&VN te veel onnodige verwijzingen naar de tweede lijn die zorginhoudelijk niet nodig zijn. Algemeen bekend zijn de risico's die verbonden zijn met de opname van kwetsbare ouderen in het ziekenhuis. Dit kwaliteitsvraagstuk dient in alle zorgakkoorden opgenomen te worden. Voor meer specialistische zorg is het concentreren van zorg een wenselijke beweging. V&VN benadrukt het belang om de beroepsgroepen zelf te betrekken bij besluitvorming over de juiste zorg op de juiste plaats. Professionals weten hoe ze de zorg meer doelmatig moeten inrichten, en wat zinnige of onzinnige zorg is en worden daarbij ondersteund door V&VN in onderzoeken als 'beter laten'. V&VN wil met klem aangeven dat bij de aankomende zorgakkoorden kwaliteit geen sluitstuk mag zijn.

Inhoudelijke thema's in zorgakkoorden

In uw uitnodiging vraagt u welke thema's in de zorgakkoorden een plek moeten krijgen en welke thema's juist niet. Vanuit het perspectief van verpleegkundigen en verzorgenden vinden wij de volgende thema's belangrijk om op te nemen in de zorgakkoorden.

- Bij een afnemende beroepsbevolking en een oplopend tekort van 125.000 zorgverleners is een gezonde arbeidsmarkt bij ieder zorgakkoord een belangrijk thema. Het gaat hierbij niet alleen om het aantrekken van nieuwe zorgverleners maar ook over het behoud van de huidige groep verpleegkundigen en verzorgenden. Het actieprogramma 'Werken in de zorg' dient in ieder zorgakkoord vertaald te worden naar de sector specifieke maatregelen met bijbehorend financieel kader. Het terugdringen van bureaucratie en registratielast is bij ieder zorgakkoord en belangrijk thema. Het kabinet heeft aangekondigd om half mei het actieprogramma aanpak registratielast te lanceren.
- Aankomende zomer wordt de wijziging van de Wet BIG (onderdeel BIG2) naar de Kamer gestuurd. In dit voorstel wordt er een nieuw register voor de regieverpleegkundige (verpleegkundige op HBO niveau) geïntroduceerd. Deze aanvulling op het beroepsprofiel van de verpleegkundige vraagt ook om commitment bij de implementatie en het creëren van functiedifferentiatie in de praktijk. Het wetsvoorstel kondigt daarnaast een wijziging aan in de herregistratie eisen. Naast de uren patiëntenzorg worden er aanvullende eisen gesteld ten aanzien van de deskundigheid van de verpleegkundige. Dit vraagt om opname van voldoende middelen voor door-, bij- en nascholing in de zorgakkoorden.
- Goede kwaliteit vindt zijn weerslag in diverse kwaliteitsinstrumenten waarin de vertaling van evidence uit wetenschappelijk onderzoek naar de praktijk wordt gemaakt. Hiervoor zijn zorgevaluaties noodzakelijk. Middelen voor zorgevaluaties en kwaliteitsinstrumenten vindt V&VN een belangrijk thema in de zorgakkoorden.
- Zorg op de juiste plaats, preventie zijn voor V&VN belangrijk thema's die al eerder in deze notitie zijn genoemd.
- Eenheid van taal is cruciaal voor een goede registratie en optimale overdracht van gegevens. Het voorkomt dat gegevens handmatig of dubbel moeten worden geregistreerd.
- En afrondend vindt V&VN dat technologische innovaties zoals e-health, in ieder zorgakkoord opgenomen dienen te worden.

In uw uitnodiging voor deze ronde tafel vraagt u eveneens naar thema's die niet opgenomen moeten worden in zorgakkoorden. V&VN constateert dat bij de ontwikkeling van de zorgakkoorden het niet altijd duidelijk is of een thema in een zorgakkoord opgenomen dient te worden of valt onder de verantwoordelijkheid van de sociale partners en op de CAO tafels moeten worden besproken.

Sterke kwaliteit-ontwikkelagenda

Bij de vraag op welke wijze er meer invulling gegeven kan worden aan zorginhoudelijke afspraken wil V&VN benadrukken dat het succes van een sterke kwaliteits-ontwikkelagenda per zorgakkoord afhangt van het commitment van alle partners. Het gaat hierbij onder andere om duidelijk te omschrijven welk effect wordt beoogd en welk resultaat behaald moet worden. Het financieel oormerken van de middelen voor de kwaliteits-ontwikkelagenda per zorgakkoord kan hierbij behulpzaam zijn.

V&VN hoopt dat de aankomende zorgakkoorden een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het betaalbaar, beschikbaar en toegankelijk houden van de zorg. Door het inzetten van een beweging van de juiste zorg op de juiste plaats wordt de zorg meer doelmatiger georganiseerd en staat het functioneren en de zelfredzaamheid van mensen centraal. Heldere financiële kaders die de zorg volgen zijn hierbij noodzakelijk. Verpleegkundigen en verzorgenden kunnen een cruciale bijdrage leveren aan deze beweging.

Henk Bakker
Voorzitter V&VN